

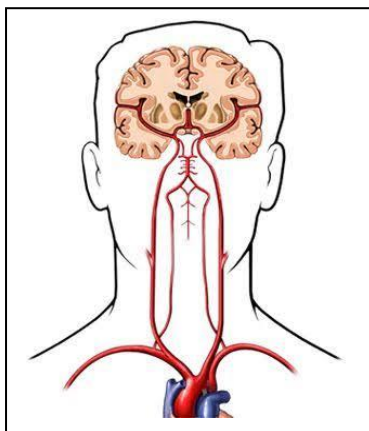
آموزش به بیمار

د ۲۰۶

سنکوپ یا از دست دادن موقت هوشیاری

تألیف کننده: دکتر حمزه حبیبی (متخصص قلب و عروق، فلوشیپ اینترنشنال، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی ایران)

تهیه و تدوین: ستایش مرادی نیا، غزل بحرینی
تنظیم کننده: زیبا زکریا زاده (معاونت آموزش سلامت)

سال ۱۴۰۵

آدرس: خیابان سارخان - خیابان نیایش - مجتمع آموزشی درمانی حضرت رسول اکرم (ص) - تلفن: ۶۴۳۵۱

<http://hrmc.iums.ac.ir/>

چه زمانی باید نگران شویم؟

سنکوپ به از دست دادن ناگهانی و موقت هوشیاری گفته می شود که معمولاً در اثر کاهش موقت خون رسانی به مغز ایجاد می شود. شروع آن سریع است، مدت آن کوتاه است و فرد معمولاً به طور کامل و خودبخود به هوش می آید. گاهی فرد احساس می کند در حال از دست دادن هوشیاری است، اما کاملاً "بیهوش نمی شود. به این حالت پره سنکوپ (Pre Syncope) می گوییم.

علائم پره سنکوپ

- سبکی سر
- تاری یا سیاهی دید
- ضعف
- تهوع
- احساس گرما
- تعریق

Neurally Mediated Syncope(NMS)

*سنکوپ رفلکسی

این حالت ممکن است پس از ایستادن طولانی، گرما، ترس یا فوبیا مانند دیدن خون، درد یا استرس ایجاد شود.

قبل از حمله: احساس گرما، تهوع، تعریق، سبکی سر و تاری

حین حمله: رنگ پریدگی و تعریق، گاهی حرکات کوتاه و غیر ارادی بدن

بعد از حمله: معمولاً هوشیاری سریع برمی گردد، اما ممکن است فرد مدتی احساس خستگی کند.

Arrhythmic Syncope

*سنکوپ ناشی از آریتمی

گاهس تغییر شدید ضربان قلب، یعنی بسیار کند یا بسیار سریع شدن ضربان قلب، باعث از دست دادن هوشیاری می شود. این حالت می تواند ناگهانی و بدون علامت هشدار واضح اتفاق بیفتد. گاهی ممکن است همراه با:

*تپش قلب *درد قفسه سینه *تنگی نفس باشد.

از دست دادن هوشیاری هنگام ورزش یا در حالت درازکش، یا در فردی با سابقه بیماری قلبی، نیازمند بررسی پزشکی است.

Seizure

*تشنج

تشنج می تواند باعث از دست دادن هوشیاری شود و گاهی با سنکوپ اشتباه گرفته می شود

قبل از حمله: ممکن است فرد هیچ علامتی نداشته باشد یا علائمی مانند بوی غیر عادی، احساس خاص در شکم را تجربه کند

هنگام حمله: ممکن است حرکات ریتمیک و واضح دست و پا، گاز گرفتگی زبان، انحراف چشم ها یا بی اختیاری ادرار دیده شود. کیبودی صورت نیز می تواند رخ دهد

بعد از حمله: گیجی، خواب آلودگی، اختلال حافظه، سردرد یا درد عضلانی ممکن است برای مدتی ادامه داشته باشد.

نکته: بی اختیاری ادرار یا حرکات بدن به تنهایی تشنج را ثابت نمی کنند، این علائم باید در کنار سایر یافته ها تفسیر شوند.

Psychogenic

*حمله روان زاد

در این حالت فرد ممکن است ظاهرا بیهوش به نظر برسد اما، کاهش واقعی خون رسانی به مغز اتفاق نمی افتد. این حملات غیر ارادی و واقعی هستند و به معنی تظاهر کردن فرد نیستند.

ممکن است:

- حملات طولانی تر باشند
- به دفعات زیاد تکرار شوند
- چشم ها در هنگام حملات بسته باشند
- تغییر واضحی در رنگ پوست یا تعریق دیده نشود.

تشخیص این حالت باید توسط پزشک انجام شود

*چه زمانی از دست دادن هوشیاری نیاز به بررسی فوری دارد؟

- ← هنگام ورزش رخ دهد.
- ← در حالت درازکش اتفاق بیفتد
- ← بدون هیچ علامت هشداردهنده ای رخ دهد
- ← همراه با تپش قلب، درد قفسه سینه یا تنگی نفس باشد
- ← تکرار شود

← در فردی با سابقه بیماری قلبی رخ دهد

← یا در خانواده سابقه مرگ ناگهانی وجود داشته باشد

نکته: باید سریع تر از نظر قلبی و سایر علل جدی بررسی شود.

***اگر احساس کردم در حال از دست دادن هوشیاری هستن، چه کنم؟

۱. فوراً "بنشینید یا دراز بکشید"

۲. اگر امکان دارد پاها را بالا قرار دهید

۳. تا برطرف شدن کامل علائم، ناگهان بلند نشوید

۴. اگر علائم شدید و هشدار دهنده دارید، از دیگران کمک بگیرید

در سنکوپ های رفلکسی، تشخیص زودهنگام علائم هشدار و نشستن یا دراز کشیدن می تواند به جلوگیری از افتادن و آسیب کمک کند.

یک نکته مهم: از دست دادن موقت هوشیاری همیشه به معنی بیماری قلبی یا تشنج نیست، اما پیدا کردن علت آن اهمیت دارد. پزشک معمولاً با بررسی شرح حال، شرایط قبل و هنگام حمله، معاینه، اندازه گیری فشارخون و نوار قلب (ECG) شروع می کند و در صورت نیاز بررسی های بیشتری انجام می دهد.

نکته: اگر فرد پس از از دست دادن هوشیاری به سرعت به هوش نمی آید یا تنفس طبیعی ندارد، فوراً "با اورژانس تماس بگیرید."

واحد آموزش به بیمار - مجتمع آموزشی، پژوهشی و درمانی حضرت رسول اکرم (ص)